

DOTACE NA ÚZEMNĚ ANALYTICKÉ PODKLADY A ÚZEMNÍ PLÁNY

Eva Fialová

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR vyhlásilo v programovém období 2007–2013 několik kontinuálních výzev k podávání žádostí o poskytnutí podpory v rámci intervence 5.3 Modernizace a rozvoj systémů tvorby územních politik Integrovaného operačního programu (IOP).

Jak tyto výzvy proběhly? Bude další výzva k podávání žádostí o dotaci na územní plány?

Oblast intervence 5.3 IOP je zaměřena na podporu modernizace a rozvoj systémů tvorby územních politik s důrazem na kvalitní a komplexní řízení udržitelného rozvoje území s využitím moderních přístupů územního plánování ve vazbě na zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů. Jedná se o pořizování územně analytických podkladů (ÚAP) pro správní území obcí s rozšířenou působností a krajů, jejichž součástí je rozbor udržitelného rozvoje území a určení problémů k řešení v územně plánovací dokumentaci, a návazně na ně podporu zpracování či úpravu územních plánů, kterými obce ověřují možnosti změn v území.

Celková alokace této intervence je 18,27 mil. EUR (85 % Evropský fond pro regionální rozvoj a 15 % státní rozpočet), tj. při použití aktuálního kurzu 468,45 mil. Kč. V této oblasti intervence proběhlo pět kontinuálních výzev, jedna z nich byla zaměřená na ÚAP a čtyři na územní plány.

První výzva byla zaměřena na podporu územně analytických podkladů pro správní území obcí s rozšířenou působností a krajů. Kontinuální výzva o alokaci 240 mil. Kč byla vyhlášena 10. 4. 2008, projekty zaměřené na ÚAP obcí mohly být podány do 15. 10. 2008 a projekty na ÚAP krajů do 16. 3. 2009. Celkem bylo realizováno 170 projektů na ÚAP obcí (viz kartogram 1) a 9 projektů na ÚAP krajů v objemu přes 163 mil. Kč. Nevyužitá alokace byla dále použita na podporu územních plánů. Další výzva na ÚAP již nebyla vyhlášena, protože podpora byla zaměřena pouze na podporu zavedení systému pořizování ÚAP, tj. pořízení prvních ÚAP v termínech daných stavebním zákonem, a jejich aktualizace se pořizují povinně na základě stavebního zákona.

Výzvy na územní plány byly zaměřeny na obce nad 500 obyvatel (včetně),¹⁾ které splnily alespoň jednu z následujících podmínek:

- leží v rozvojové oblasti, rozvojové ose nebo ve specifické oblasti dle Politiky územního rozvoje, zpřesněné či vymezené v zásadách územního rozvoje kraje, nebo
- minimálně 10 staveb pro bydlení na území obce se nachází ve stanoveném záplavovém území nebo jejich obytné místnosti určené pro bydlení byly po 1. 1. 1997 zaplaveny a tyto stavby nemají dosud zajištěnou protipovodňovou ochranu, nebo

- obec musí v územním plánu prověřit rozvojový záměr obsažený v Politice územního rozvoje nebo v územně plánovací dokumentaci kraje.

První z výzev na územní plány (3. výzva MMR) byla zaměřena na obce od 500 do 4 999 obyvatel, aby tyto malé obce, které mají obvykle větší problémy s financováním územních plánů, „dostaly náskok“. Kontinuální výzva probíhala od 30. 6. 2008 do 31. 12. 2008. Celková alokace výzvy byla 35,84 mil. Kč. V rámci této výzvy bylo realizováno pouze 8 projektů v celkové výši způsobilých výdajů 3,8 mil. Kč (průměrná výše dotace byla u těchto menších obcí pouze 470 tis. Kč).

Následující kontinuální výzva na územní plány (5. výzva MMR), která byla vyhlášena 30. 1. 2009 a ukončena 21. 8. 2009, již zahrnuje všechny obce splňující výše uvedená kritéria. Celkový objem vyhlášených prostředků v této výzvě byl 223,8 mil. Kč. V rámci této výzvy bylo realizováno 83 projektů v celkové výši způsobilých výdajů 73,7 mil. Kč.

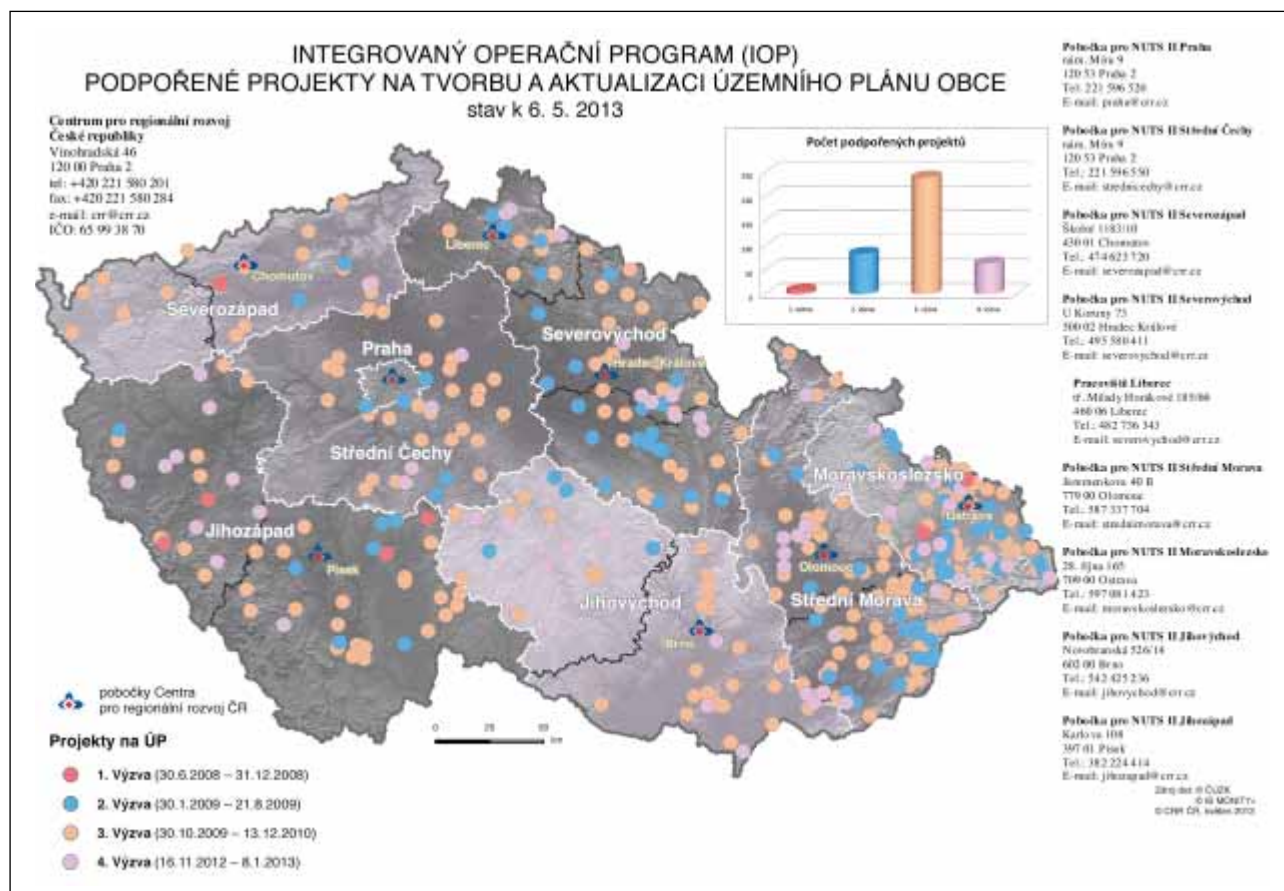
Dne 30. 10. 2009 byla vyhlášena třetí kontinuální výzva na územní plány (8. výzva MMR), která byla ukončena k 13. 12. 2011. Alokační výzvy byla 158,7 mil. Kč. Před oznámením o ukončení výzvy došlo ke zvýšenému zájmu ze strany žadatelů, kteří předložili projektové žádosti přesahující alokaci výzvy. Z tohoto důvodu byla alokace výzvy Řídicím orgánem navýšena tak, aby mohli být všichni žadatelé uspokojeni. V rámci této výzvy bylo realizováno 260 projektů v celkové výši způsobilých výdajů 230 mil. Kč.

Poslední kontinuální výzvu na územní plány (17. výzva MMR) ve výši 40 mil. Kč bylo možné z důvodu uvolnění finančních prostředků po aktualizaci kurzové rezervy vyhlásit 16. listopadu loňského roku. Výzva byla ukončena k 8. lednu 2013. Vzhledem k tomu, že šlo pravděpodobně o poslední výzvu v této intervenci, došlo ke zvýšenému zájmu žadatelů, kteří předložili 121 projektových žádostí, přesahujících dvojnásobně alokaci výzvy. Řídicí orgán žadatelům, jejichž projekty přesáhly alokaci výzvy, oznámil, že projekty byly zařazeny na seznam náhradních projektů. Prozatím je v realizaci cca 60 projektů. Náhradní projekty budou podpořeny v případě uvolnění finančních prostředků, zejména z nedokončených projektů. Po ukončení této výzvy

1) Obce do 500 obyvatel jsou podporovány z Programu rozvoje venkova Ministerstva zemědělství.

Kartogram 1: Podpořené projekty na zavádění ÚAP obcí s rozšířenou působností

Kartogram 2: Podpořené projekty na tvorbu a aktualizaci územního plánu obce

v oblasti intervence 5.3 nezůstávají volné finanční prostředky pro vyhlášení další výzvy k předkládání projektů na územní plány a navýšení alokace se již nepředpokládá.

V souhrnu by mohlo být zrealizováno asi 380 projektů na územní plány v celkové výši způsobilých výdajů cca 302 mil. Kč (viz kartogram 2).

Celkem bylo v oblasti intervence 5.3 IOP předloženo 700 projektových žádostí ve výši 587 mil. Kč. Schválené projekty činí 430,3 mil. Kč a představují 92,6 % alokace. Příjemcům byly proplaceny prostředky ve výši 425,8 mil. Kč. Certifikováno bylo 89,3 % alokace oblasti intervence, což je 418,41 mil. Kč. V oblasti intervence 5.3 probíhalo plynulé čerpání a v každém roce realizace programu se podařilo vyčerpat stanovenou alokaci.

Realizace projektů v současné době probíhá bez výrazných problémů. Určitá rizika však v sobě skrývá období udržitelnosti projektů, které je v současném programovém období definováno jako 5 let od ukončení realizace projektu. Pro územně analytické podklady platí, že musejí být aktualizovány tak, jak je uloženo stavebním zákonem (průběžná aktualizace a jednou za 2 roky úplná aktualizace). Během udržitelnosti projektu na územní plán je příjemce povinen především zajistit vydání územního plánu zastupitelstvem obce a nabytí jeho účinnosti. Pokud dojde ke zrušení celého územního plánu nebo jeho části na základě rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, krajského soudu nebo kraj-

ského úřadu, je příjemce povinen dát zrušený územní plán nebo jeho zrušenou část do souladu s požadavky soudního rozhodnutí, resp. rozhodnutí v přezkumném řízení tak, aby zajistil opětovné nabytí účinnosti územního plánu nejpozději do pěti let od ukončení realizace projektu. Dále je příjemce povinen zachovat výsledky realizace projektu, udržet naplněné monitorovací indikátory, uchovávat dokumentaci, poskytovat informace a součinnost kontrolním orgánům, kterými je kromě Centra pro regionální rozvoj ČR např. Ministerstvo pro místní rozvoj, Finanční úřad, Nejvyšší kontrolní úřad či dokonce Evropská komise. Pokud příjemce nedodrží podmínky, v krajním případě mu hrozí odebrání dotace v plné výši.

Celkové zhodnocení intervence 5.3 programu IOP může tedy být, zejména s ohledem na období 5 let udržitelnosti, provedeno až zpětně. Předpokládáme, že příjemci všech podpořených projektů podmínky období udržitelnosti projektů splní.

V minulých měsících byla rozpoutána debata o možnosti financování územních plánů, regulačních plánů a územních studií v rámci Integrovaného regionálního operačního programu (IROP), který se připravuje pro programové období 2014–2020. Pro podporu nástrojů územního plánování mluví nejen to, že zefektivňují a zkvalitňují rozhodování o území, ale také dobré zkušenosti s realizací projektů v období 2007–2013. Výsledná podoba Programového dokumentu IROP je však ještě daleko před námi a není možné nyní s určitostí říct, jaký výsledek jednání přinesou.

Ing. Eva Fialová
Odbor územního plánování
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

EVROPSKÁ UNIE
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
ŠANCE PRO VÁŠ ROZVOJ

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

ENGLISH ABSTRACT

Subsidies for documents of spatial analysis and development plans, by Eva Fialová

In the 2007–2013 programme period the Czech Ministry for Regional Development announced several continual invitations to apply for subsidies within the 5.3 Intervention of the Integrated Operational Programme, Modernization and Development of Territorial Policy Systems. What was the course followed and results achieved by these invitations? Will there be another invitation to apply for subsidies for development plans?